

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1506-195

Chișinău

«22» 04 2015

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova rog să examinați proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.187 din 17 aprilie 2015.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege – Ministerul Justiției.

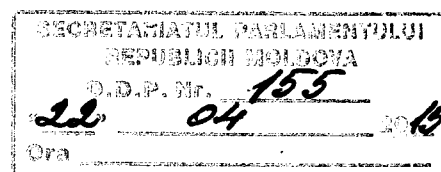
Anexă:

1. Hotărârea Guvernului nr.187 din 17 aprilie 2015 - 2 ex. (limba română și rusă)
2. Proiectul de lege nominalizat (limba română și rusă)
3. Nota informativă (limba română și rusă)
4. Raportul de expertiză anticorupție

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman Cazan

Ex. S. Gavriliță
tel.022250358

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250104

Fax:
+ 373-22-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 187

din 17 aprilie 2015

Chișinău

Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

---

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

CHIRIL GABURICI

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Vladimir Grosu

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.130-134, art. 415), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5 alineatul (3), după cuvântul „părți” se completează cu cuvintele „la dreptul”, iar cuvintele „încheiere a unei convenții de strămutare, în condițiile legii, a litigiului la judecata arbitrală” se înlocuiesc cu cuvintele „încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale”.

2. La articolul 81, cuvintele „de a strămuta pricina la o judecată arbitrală” se înlocuiesc cu cuvintele „de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului”.

3. La articolul 169 alineatul (1) litera d), cuvintele „a judecății arbitrale” se substituie prin cuvântul „arbitrală”, iar cuvintele „hotărîrii judecății arbitrale” se substituie cu cuvintele „hotărîrii arbitrale”.

4. La articolul 185 alineatul (1) litera e), cuvintele „judecată arbitrală” se substituie prin cuvântul „arbitraj”.

5. La articolul 467 alineatul (1), cuvintele „de plin drept” se exclud.

6. Articolul 475 va avea următorul cuprins:

„Articolul 475. Recunoașterea și executarea hotărîrii arbitrale străine

(1) În legătură cu aplicarea art. 475-476¹ ale prezentului Cod, o hotărîre arbitrală este considerată ca fiind străină dacă:

- a) este pronunțată pe teritoriul unui stat străin; sau
- b) este emisă pe teritoriul Republicii Moldova, legea aplicată procedurii arbitrale fiind străină.

(2) În condițiile prevederilor art. 475-476¹ ale prezentului Cod, poate fi recunoscută și executată în Republica Moldova o hotărîre arbitrală străină emisă în conformitate cu o convenție arbitrală, pe teritoriul unui stat străin care este parte la Convenția privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine adoptată la 10 iunie 1958, precum și o hotărîre arbitrală străină, a cărei

recunoaștere și executare este reglementată prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte, fie în baza principiului reciprocității în ceea ce privește efectele hotărârii arbitrale străine.

(3) Partea care invocă (alternativ – se prevalează de) o hotărâre arbitrală străină, poate solicita:

- a) recunoașterea și executarea silită a hotărârii arbitrale străine sau
- b) doar recunoașterea hotărârii arbitrale străine pentru a invoca autoritatea de lucru judecat, fără a avea dreptul de executare ulterioară a hotărârii arbitrale recunoscute.”

7. Se completează cu articolele 475¹, 475² și 475³ cu următorul cuprins:

„Articolul 475¹. Cererea de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine

(1) Cererea de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine se prezintă curții de apel în circumscripția căreia se afla domiciliul sau reședința (sediul) părții împotriva căreia este invocată hotărârea arbitrală străină, iar în cazul în care debitorul nu are domiciliul sau reședința (sediul) în Republica Moldova ori reședința (sediul) acestuia nu este cunoscută, în circumscripția căreia sînt situate bunurile lui.

(2) Cererea de recunoaștere și executare silită a hotărârii arbitrale străine trebuie să conțină:

- a) numele (denumirea) solicitantului, a reprezentantului său, dacă cererea este depusă de către reprezentant, indicarea locului lor de reședință sau a sediului, după caz;
- b) numele (denumirea) părții împotriva căreia este invocată hotărârea arbitrală străină, indicarea locului ei de reședință sau a sediului, după caz;
- c) data la care hotărârea arbitrală străină a devenit executorie pentru părți, dacă aceasta nu rezultă din textul hotărârii.

Cererea poate conține și alte informații, inclusiv numerele de telefon și fax, adrese ale poștei electronice, dacă acestea sînt necesare pentru examinarea corectă și la timp a cazului.

(3) La cererea de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine se anexează:

- a) originalul legalizat al hotărârii arbitrale sau o copie a acesteia, legalizată în modul stabilit;
- b) originalul convenției arbitrale sau o copie a acesteia legalizată în modul stabilit;
- c) adițional, după caz, se va prezenta o declarație pe propria răspundere privind faptul dacă și în ce măsură hotărârea arbitrală a fost executată.

(4) Actele menționate la alin. (3) lit. a) și b) ale prezentului articol se prezintă în formă apostilată, dacă emană din statele care au semnat sau aderat la Convenția de la Haga de la 5 octombrie 1961, respectiv în formă supralegalizată,

dacă emană din celelalte state. Actele respective sînt scutite de supralegalizare sau apostilare, dacă emană dintr-un stat cu care Republica Moldova are încheiat un tratat, care nu cere supralegalizarea sau apostilarea.

(5) Dacă documentele prevăzute la alin. (3) nu sînt redactate în limba de stat a Republicii Moldova, partea care solicită recunoașterea executarea hotărîrii trebuie să prezinte o traducere a acestora în limba de stat. Traducerea trebuie să fie efectuată în condițiile Legii nr.264-XVI din 11 decembrie 2008 privind autorizarea și plata interpreților și traducătorilor antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, de notari, avocați și de executorii judecătorești, și legalizată în modul cuvenit.

(6) Cererea de recunoaștere și executare a hotărîrii arbitrale străine pe teritoriul Republicii Moldova poate fi înaintată în termen de 3 ani de la data la care hotărîrea arbitrală străină a devenit obligatorie în conformitate cu legea statului unde a avut loc arbitrajul. Repunerea în termen, în cazul în care acesta a fost omis din motive întemeiate, este reglementată de art. 116 al prezentului Cod.

(7) Cererea de recunoaștere și executare a hotărîrii arbitrale străine se supune taxei de stat în condițiile legii.

Articolul 475². Examinarea cererii de recunoaștere și executare a hotărîrii arbitrale străine

(1) Cererea de recunoaștere și executare a hotărîrii arbitrale străine se examinează în ședință publică, cu înștiințarea părților privind locul, data și ora examinării. Neprezentarea din motive neîntemeiate a părții împotriva căreia este invocată hotărîrea arbitrală străină și în privința căreia au fost îndeplinite condițiile de citare legală, nu împiedică examinarea cererii. În cazul în care debitorul solicită instanței judecătorești amînarea datei examinării cererii și această solicitare este recunoscută de către instanța judecătorească ca fiind întemeiată, instanța judecătorească amînă data examinării și înștiințează ambele părți despre aceasta.

(2) Instanța judecătorească care examinează cererea de recunoaștere și executare a hotărîrii arbitrale străine informează în mod obligatoriu și neîntîrziat despre acest fapt Ministerul Justiției, cu remiterea cererii și a documentelor anexate la aceasta, în copie. Lipsa reprezentantului Ministerului Justiției în ședința de judecată nu împiedică examinarea cauzei.

(3) Instanța judecătorească ascultă explicațiile debitorului și examinează probele prezentate de acesta.

(4) În cazul în care, în cadrul soluționării chestiunii privind încuviințarea executării silite, instanța judecătorească are îndoieli cu privire la legalitatea procedurală a hotărîrii arbitrale străine, ea poate solicita lămuriri solicitantului recunoașterii și încuviințării executării silite a hotărîrii arbitrale străine și, de asemenea, interoga debitorul privitor la conținutul cererii de recunoaștere și

executare și, în caz de necesitate, cere explicații arbitrajului care a emis hotărîrea.

Articolul 475³. Încheierea privind recunoașterea și executarea hotărîrii arbitrale străine

(1) După ascultarea explicațiilor părților și examinarea probelor prezentate de acestea, instanța judecătorească emite o încheiere integrală:

a) cu privire la încuviințarea recunoașterii și executării silite a hotărîrii arbitrale străine sau cu privire la refuzul încuviințării executării silite a hotărîrii arbitrale străine;

b) cu privire la recunoașterea hotărîrii arbitrale străine, fără posibilitatea executării ulterioare a acesteia, sau cu privire la refuzul recunoașterii hotărîrii arbitrale străine, conform solicitării părții care invocă o hotărîre arbitrală străină.

(2) Încheierea instanței judecătorești, emisă în conformitate cu alin. (1) se eliberează părților prezente în ședință. În termen de 5 zile de la emiterea hotărîrii, instanța remite încheierea integrală părților care nu au fost prezente în ședință.

(3) Încheierea instanței judecătorești emisă în conformitate cu alin. (1) poate fi atacată cu recurs în modul stabilit de prezentul Cod în termen de 30 de zile de la data eliberării sau comunicării, după caz.

(4) În temeiul hotărîrii arbitrale străine și a încheierii irevocabile emise în conformitate cu alin. (1) lit. a), instanța judecătorească menționată la art.475¹ alin. (1) eliberează titlu executoriu care servește temei pentru inițierea procedurii de executare în condițiile Codului de executare.”

8. Articolul 476 va avea următorul cuprins:

„Articolul 476. Refuzul recunoașterii și executării hotărîrii arbitrale străine

(1) Recunoașterea și executarea hotărîrii arbitrale străine poate fi refuzată numai la cererea părții împotriva căreia este invocată, dacă această parte prezintă instanței de judecată probe doveditoare că:

a) una dintre părțile la convenția arbitrală se află în incapacitate sau convenția arbitrală nu este valabilă potrivit legii căreia părțile au subordonat-o, sau în lipsă de stabilire a acesteia, potrivit legii țării în care a fost pronunțată hotărîrea; sau

b) partea împotriva căreia este emisă hotărîrea nu a fost informată în modul corespunzător cu privire la desemnarea arbitrului sau cu privire la procedura arbitrală ori, din alte motive, nu a putut să-și prezinte mijloacele sale de apărare; sau

c) hotărîrea a fost pronunțată asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenția arbitrală sau care nu cade sub incidența condițiilor convenției arbitrale, sau care conține dispoziții asupra unor chestiuni care depășesc limitele convingerii arbitrale; sau

d) constituirea tribunalului arbitral sau procedura arbitrală nu a corespuns convenției părților ori, în lipsa unei asemenea convenții, nu era conform legii țării în care a avut loc arbitrajul; sau

e) hotărîrea arbitrală nu a devenit obligatorie pentru părți sau a fost desființată ori executarea ei a fost suspendată de instanța judecătorească sau de o autoritate competentă a țării în care sau conform legii căreia ea a fost pronunțată.

(2) Recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărîrii arbitrale străine poate fi refuzată de asemenea, dacă instanța judecătorească constată că:

a) obiectul litigiului nu poate fi soluționat prin arbitraj conform legii Republicii Moldova; sau

b) recunoașterea sau încuviințarea executării silite a hotărîrii arbitrale contravine ordinii publice a Republicii Moldova.

(3) Lipsa valabilității convenției arbitrale conform alin. 1 lit. a) nu poate servi temei pentru refuzul recunoașterii sau executării hotărîrii arbitrale străine, dacă partea care invocă acest temei a participat la constituirea tribunalului arbitral sau, în cazul în care nu a participat la constituirea tribunalului arbitral, a participat în procedura arbitrală și, anterior depunerii apărării, nu a ridicat excepția de lipsă a competenței tribunalului arbitral pe temei de lipsă a valabilității convenției arbitrale.

(4) Lipsa informării cu privire la desemnarea arbitrului conform alin. 1 lit. b) nu poate servi temei pentru refuzul recunoașterii sau executării hotărîrii arbitrale străine, dacă partea care invocă acest temei a participat în procedura arbitrală și, anterior depunerii apărării, nu a ridicat excepția de lipsă a competenței tribunalului arbitral pe temei că tribunalul arbitral a fost constituit cu încălcarea legii aplicabile.

(5) Depășirea limitelor convenției arbitrale conform alin. 1 lit. c) nu poate servi temei pentru refuzul recunoașterii sau executării hotărîrii arbitrale străine, dacă partea care invocă acest temei a participat în procedura arbitrală și, cunoscînd depășirea limitelor convenției arbitrale de către tribunalul arbitral, nu a ridicat excepția de depășire a limitelor convenției arbitrale de către tribunalul arbitral.

(6) În cazul în care deciziile asupra chestiunilor cuprinse în convenția arbitrală pot fi delimitate de cele care nu sînt cuprinse în ea, partea hotărîrii arbitrale străine care conține decizii asupra chestiunilor cuprinse în convenția arbitrală poate fi recunoscută și executată.

(7) La cererea oricărei dintre părți, instanța judecătorească poate dispune amînarea sau suspendarea examinării cererii privind recunoașterea și executarea hotărîrii arbitrale străine, dacă aceasta face obiectul unei cereri de desființare sau suspendare a executării silite examinată de către instanța (autoritatea) competentă indicată la alin. (1) lit. e), pînă cînd o decizie finală este emisă asupra cererii de desființare sau suspendare a executării silite.

(8) Instanța judecătorească decide asupra cererii de amânare sau suspendare prevăzută în alin. (7) după ascultarea explicațiilor celeilalte părți.

(9) Dacă examinarea cererii privind recunoașterea și executarea hotărârii arbitrale străine este amânată sau suspendată, oricare dintre părți poate cere ridicarea amânării sau suspendării. Instanța judecătorească decide asupra cererii după ascultarea explicațiilor celeilalte părți.”

Art. II. – Legea nr. 24-XVI din 22 februarie 2008 cu privire la arbitrajul comercial internațional (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 88-89, art. 316), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1 alineatul (1), cifra „39” se exclude.

2. Articolul 38 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 38.** Recunoașterea și executarea hotărârii arbitrale străine
Recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale străine se efectuează conform procedurii stabilite la art. 475 - 476¹ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003.”.

3. Articolul 39 se abrogă.

Art. III. – Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFOMATIVĂ
la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite.

Elaborarea proiectului cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative în materie de arbitraj rezultă din Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 (aprobată prin Legea nr. 231 din 25 noiembrie 2011) pilonul V, acțiunea 5.1.4, avînd drept finalitate consolidarea sistemului național de soluționare alternativă a disputelor și, respectiv, și definitivarea unui mecanism fezabil de recunoaștere și executare a hotărîrilor arbitrale străine.

Necesitatea elaborării proiectului în cauză este impusă de caracterul difuz al legislației naționale în domeniul recunoașterii și executării pe teritoriul Republicii Moldova a hotărîrilor arbitrale străine, acest fapt favorizînd perceperea și aplicarea eronată/incorrectă a normelor interne și internaționale pe acest segment.

La nivel internațional, în materie de arbitraj comercial internațional sunt aplicabile prioritar Convenția pentru recunoașterea și executarea hotărîrilor arbitrale străine, adoptată la New-York, la 10 iunie 1958 și alte tratate bi și multilaterale, implementate la nivel național prin Codul de procedură civilă nr. 225 din 30 mai 2003 și Legea nr.24 din 22 februarie 2008 cu privire la arbitrajul comercial internațional, acte ce conțin norme paralele, cu acțiune directă, identice în esență, ce țin de recunoașterea și executarea hotărîrilor arbitrale străine. Dublarea reglementărilor din Codul de procedură civilă și Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional generează astfel incertitudini în aplicarea practică a normelor vizate.

Este de menționat faptul că Legea nr. 24 din 22 februarie 2008 cu privire la arbitrajul comercial internațional nu ar trebui să conțină norme procedurale ce țin de recunoașterea și executarea hotărîrilor arbitrale străine, acestea fiind parte componentă doar a Codului de procedură civilă.

Concentrarea în Codul de procedură civilă a reglementărilor legale asupra segmentelor cheie ale sistemului de recunoaștere și executare a hotărîrilor arbitrale străine va crea astfel condiții pentru aplicarea corectă și uniformă a prevederilor Convenției de la New-York din 10 iunie 1958.

În aceeași ordine de idei, remarcăm la moment imperfecțiunea articolelor 475 și 476 din Codul de procedură civilă, care, necesită a fi modificate în scopul consolidării clarității și lărgirii orizonturilor legale în partea ce se referă la recunoașterea, dar și refuzul de recunoaștere a hotărîrilor arbitrale străine, or, prevederile legale trebuie să fie foarte explicite pentru a nu lăsa loc interpretărilor necorespunzătoare.

Finalitățile urmărite prin adoptarea prezentului proiect de lege, constau în îmbunătățirea cadrului normativ în partea ce ține de recunoașterea și executarea hotărîrilor arbitrale străine, precum și reliefarea unor prevederi noi pe segmentul solicitării de recunoaștere și executare, a cererii de recunoaștere și/sau executare dar și a emiterii încheerii instanței de judecată cu privire la recunoaștere și/sau executare, sau refuzul acesteia.

Proiectul în cauză a fost elaborat de comun cu membrii grupului de lucru (specialiști notorii în domeniul arbitrajului comercial internațional) instituit prin Ordinul Ministrului Justiției Nr.449 din 17 octombrie 2014.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Proiectul se axează în mare parte pe definitivarea procedurii de recunoaștere și executare a hotărârilor arbitrale străine, dar include și prevederi novaționale precum:

- completarea cu un articol nou, 475¹, care stipulează prevederi speciale pentru cererea prin care se solicită recunoașterea și executarea a hotărârii arbitrale străine, componentele pentru valabilitatea acesteia și documentele ce urmează a fi anexate;

- completarea cu articolul 475², care prevede procedura examinării cererii de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine;

- completarea articolului 476, care se referă la temeiurile de refuz de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine, prezentarea probelor deveditoare capabile să justifice refuzul instanței de a încuviința recunoașterea și executarea;

- completarea cu articolul 476¹, care statuează asupra emiterii încheierii instanței de judecată privind recunoașterea și executarea hotărârii arbitrale străine, precum și eliberarea titlului executoriu ca temei pentru inițierea ulterioară a procedurii de executare.

Totodată, menționăm că, normele legale propuse sunt în conformitate cu prevederile internaționale în materie de arbitraj precum și cu experiența altor state, și vin să contribuie la crearea un mediu de afaceri atractiv și un climat favorabil pentru dezvoltarea instituției arbitrajului în Republica Moldova.

3. Fundamentarea economico-financiară.

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.

4. Impactul proiectului.

Proiectul va oferi un adaos de claritate legislației care statuează asupra recunoașterii și executării hotărârilor arbitrale străine, cu dreptul de a reglementa anumite aspecte procedurale pe acest segment.

5. Obiecțiile, recomandările pe marginea proiectului înaintate de către instituțiile interesate și reprezentanții societății civile, concluziile acestora.

Prin scrisoarea nr. 03/11398 din 28 noiembrie 2014, proiectul în cauză a fost coordonat cu autoritățile interesate de segmentul recunoașterii și executării hotărârilor arbitrale străine, după cum urmează: Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Supremă de Justiție, Curtea de Apel Chișinău, Camera de Industrie și Comerț, Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Universitatea de Stat, Facultatea de Drept, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Facultatea de drept, Judecătoria Centru, Judecătoria Buiucani, Judecătoria Botanica, Judecătoria Râșcani, Judecătoria Ciocana, în vederea recepționării obiecțiilor și propunerilor pe marginea proiectului elaborat, pentru a definitiva o varianta finală, care ar consolida mecanisme și prevederi cu adevărat fezabile în materie de recunoaștere și executare a hotărârilor arbitrale străine. Legii a fost remis spre avizare instituțiilor interesate,

Obiecțiile și propunerile, precum și opinia autorului proiectului vizavi de acestea au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Legii a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la directoriul *Transparența decizională*, secțiunea *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

De asemenea, în legătura cu investirea noului Guvern, în vederea executării indicației Guvernului nr. 1516-69 din 2 martie 2015 privind reexaminarea proiectelor devenite nule, cu reconfirmarea corespunzătoare a avizelor de către noii conducători ai autorităților interesate, Ministerul Justiției a coordonat repetat proiectul de lege cu Ministerul Economiei și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

6. Descrierea constatărilor expertizei anticorupție

În rezultatul efectuării expertizei anticorupție, în proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele internaționale anticorupție, din textul proiectului nu rezultă promovarea unor interese/beneficii de grup sau individuale în detrimentul interesului public, nu au fost identificate cerințe excesive care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați. De asemenea, nu au fost identificate norme de trimitere, blanchetă sau în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

/Ministru

Vladimir GROSU